



תורה אור • פרשת יתרו • מאמר 3

ביאור על הנ"ל

”ביאור על הנ”ל”



מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית



[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/yisro/3](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/yisro/3)

1 ביאור על הנ"ל

ביאור על הנ"ל.

2 ביאור ע"פ משה ידבר כו'. דעם היות דקיים אברהם כל התורה כולה עד שלא נתנה היה עיקר ההמשכה למעלה

ביאור על [הפסוק] "משה ידבר" וכו': אף שאברהם קיים את התורה כולה, לפני שניתנה, עיקר ההמשכה הייתה למעלה,

אבל משה ידבר וימשיך להיות הגילוי למטה גם בעשיה. וצ"ל מהו הענין שהמשיך אברהם ע"י המצות למעלה.

אבל "משה ידבר" וממשיך את הגילוי למטה, אפילו בעולם העשיה. ויש להבין מה המשיך אברהם למעלה באמצעות המצוות.

אך הוא כי רמ"ח מ"ע נקראים רמ"ח אברים דמלכא היינו רמ"ח אברים דז"א. כי ז"א הוא בעל ט' ספירות ט' פעמים ט' הוא פ"א.

אלא שההסבר הוא ש-248 מצוות עשה נקראות "רמ"ח איברים דמלכא", כלומר, רמ"ח איברי ז"א. ז"א כולל תשע ספירות; תשע כפול תשע הן שמונים ואחת.

3 וכל בחינה יש בה ג' כלים פנימיים תיכונים חיצוניים הנק' סת"ר סוף תוך ראש.

ובכל בחינה יש שלושה כלים: פנימיים, אמצעיים וחיצוניים, הנקראים סת"ר — סוף, תוך, ראש.

הנה ג"פ פ"א הוא רמ"ג וה"ח המגדילים הרי רמ"ח אברי ז"א שהן שרש רמ"ח מ"ע ולהמשיך בחינת זו שיהי הגדלת אברי ז"א ע"ד הנ"ל להיות טפ"ט כו'

כעת, שלוש פעמים שמונים ואחת הן 243, ועם חמשת החסדים המגדילים מתקבלים 248 איברי ז"א, שהם השורש של 248 מצוות עשה. והמשכת בחינה זו, כך שאיברי ז"א יגדלו באופן שתואר לעיל, להיות תשע פעמים תשע וכו',

הוא ע"י בחי' עבור יניקה מוחין כי בבחי' עבור הוא תלת כלילן מתלת. ואח"כ בחי' יניקה הוא שמתגדל ז"א בבחי' ויק וכל אי כלול מששה מספר ל"ו.

נעשית באמצעות בחינות עיבור, יניקה ומוחין. שכן בבחינת עיבור יש "תלת כלילן מתלת" — שלושה הכלולים בשלושה. לאחר מכן, בחינת יניקה היא גדילתו של ז"א בבחינת שש הקצוות, כשכל אחת מהן כלולה משש, ובסך הכול שלושים ושש.

וזהו ענין מי ברא אלה. מי הוא בחי' בינה ברא אלה הן ו"ק דז"א כל אי כלול משה כו'.

וזהו ענין מי ברא אלה. "מיי" הוא בחינת בינה; "ברא אלה" — "אלה" הן שש הקצוות של ז"א, שכל אחת מהן כלולה ממש וכו'.

4 והנה אף שביניקה יש ג"כ מוחין ונק' מוחין דיניקה. עכ"ז נק' רק ו"ק כי מוחין אלו הם בכלל המדות יחשבו עד"מ השכל של המדה שיאהב מחמת טעם ושכל שזה השכל מגדיל המדה כחלב שמגדל את הולד.

והנה, אף שבשלב היניקה יש גם מוחין, הנקראים "מוחין דיניקה", בכל זאת הוא נקרא רק ו"ק, שש הקצוות. שכן מוחין אלה נחשבים בכללותם כחלק מן המדות. למשל, השכל שבגללו אדם אוהב דבר-מה, מחמת טעם והיגיון; שכל זה מגדיל את המדה, כמו חלב שמגדל את התינוק.

ולכן בכלל המדה יחשב שהוא מדה ממש ע"כ נק' רק ו"ק. ואח"כ בחי' מוחין ממש הוא על דרך משל השכל שבפ"ע כמו הלומד חכמה ונק' חב"ד דאצילות כו'.

לכן הוא נחשב כחלק מן המדה, כלומר כמדה ממש, ועל כן נקרא רק ו"ק. לאחר מכן באה בחינת המוחין ממש: למשל, שכל העומד בפני עצמו, כמו אדם הלומד חכמה; והם נקראים חב"ד דאצילות, וכן הלאה.

5 וזהו ענין המצות שקיים אברהם. היינו שהמשיך אוא"ס בז"א כי אברהם הוא בחי' אבר מה ע"ש היותו יסוד

וזהו [פירוש] המצוות שקיים אברהם: כלומר, הוא המשיך את אור אין סוף בז"א. אברהם הוא בחינת "אבר מה", על שם היותו היסוד

אבא שבז"א השכל של המדה כנ"ל וממשיך אורות בכלים שמתחלה עד שלא נברא העולם היה הוא ושמו בלבד. ועתה נתחלק לז' שמות כו' חסד כו'.

של אבא שבז"א, שהוא השכל של המידה, כפי שהוסבר לעיל. והוא ממשיך אורות בכלים: בתחילה, לפני שנברא העולם, היו הוא ושמו בלבד; וכעת הוא נחלק לשבעה שמות וכו' — חסד וכו'.

(פ"י כי הז' שמות הם בחי' אורות של הז' מדות היינו בחי' האור א"ס המתלבש בכלי החסד נק' אל כמ"ש חסד אל כל היום ואור המתלבש בגבורה נק' אלקים כו' ולכן הם ז' שמות

(כלומר, שבעת השמות הם בחינת האורות של שבע המידות; היינו, אור אין סוף המתלבש בכלי החסד נקרא אל, כמו שכתוב: "חסד אל כל היום", והאור המתלבש בגבורה נקרא אלקים וכו'. לכן יש שבעה שמות,

משא"כ קודם שנברא העולם ולא היה עדיין אצילות המדות היה בחי' האור א"ס כמו שהוא למעלה מבחי' התלבשות בכלים והוא ענין היה הוא ושמו בלבד) והיינו בבחי' גמ"ח ממשיך האור במלי' בת היתה לאברהם ובכל שמה.

ואילו לפני שנברא העולם, כשעדיין לא נאצלו המידות, הייתה בחינת אור אין סוף כפי שהוא למעלה מהתלבשות בכלים; וזהו ענין "היו הוא ושמו בלבד". כלומר, באמצעות בחינת גמילות חסדים הוא ממשיך את האור במלכות: "בת הייתה לאברהם ובכל שמה".

וע"כ אמר אדנ"י אל נא תעבור כו' ומעולם לא קראו להקב"ה אור א"ס אדון שיומשך במלכות אלא אברהם כו'.

לכן אמר: "אדנ"י, אל נא תעבור" וכו'. ומעולם לא קרא אדם להקדוש ברוך הוא, לאור אין סוף, "אדון" כדי שיימשך במלכות, אלא אברהם וכו'.

ואמנם כל המשכות אלו דאברהם הי' נשאר באצילות היינו גידול רמ"ח אברי ז"א ע"י מוחין דיניקה כנ"ל.

אולם כל ההמשכות האלה של אברהם נשארו באצילות; היינו, גידול רמ"ח איברי ז"א באמצעות מוחין דיניקה, כפי שהוסבר לעיל.

אבל כדי שיומשך בבי"ע הוא ע"י משה שהוא מבחי' ח"ס שבכתר דא"א אלא שנשפל ביסוד אבא והורד שמה ולהיותו גבוה יושפל יותר למטה.

אבל כדי שהאור יימשך בעולמות בריאה, יצירה ועשיה, הדבר נעשה באמצעות משה, ששורשו בבחינת חכמה סתימאה שבכתר דאריך אנפין, אלא שהוא הונמך ליסוד אבא והורד לשם; ומכיוון שמקורו גבוה, הוא יוכל לרדת נמוך יותר.

כענין שכתוב ועברתי בארץ מצרים אני ולא מלאך כו'. וכמ"ש באדרא רבא (ד' קל"ב ע"א) בענין תלת עלמין דנפיק מתקונא קדמאה כו'.

כמו שכתוב: "ועברתי בארץ מצרים" — "אני ולא מלאך" וכו'. וכמו שנאמר באדרא רבא (ד' קל"ב ע"א) בענין "שלושה עולמות היוצאים מתיקון הראשון" וכו'.

שהתלת עלמין הם ג' עולמות ביי"ע והם נמשכים מהתקון הראשון מיי"ג ת"ד דא"א דאצי"י שהוא בחי' מי אל כמוך כו'.

כלומר, שלושת העולמות הם בריאה, יצירה ועשיה, והם נמשכים מהתיקון הראשון מבין שלושה עשר תיקוני הדיקנא של אריך אנפין שבאצילות, שהוא בחינת "מי אל כמוך" וכו'.

וזה פליאה לכאורה איך יהיה דילוג המדרגה מבחי' י"ג ת"ד דא"א שהיא מקור האצי"י שיומשך מזה ג' עולמות ביי"ע.

לכאורה, הדבר תמוה: כיצד ייתכן דילוג מדרגות, מבחינת שלושה עשר תיקוני הדיקנא של אריך אנפין, שהיא מקור האצילות, כך ששלושת העולמות בריאה, יצירה ועשיה יימשכו ממנה?

אך הענין הוא משום דאדרבה כי כדי שיבא האור עד למטה כ"כ בעולמות ביי"ע צריך שיבא ממקום הנעלה ביותר כי לעוצם הרוממות יוכל להשפיל א"ע למטה יותר כו'.

אלא שהעניין הוא להפך: כדי שהאור יגיע נמוך כל כך, אל העולמות בריאה, יצירה ועשיה, עליו לבוא מהמקום הנעלה ביותר; שכן דווקא מפני רוממותו העצומה הוא יכול להשפיל את עצמו למטה יותר וכו'.

6 ולכן שיהיה התהוות עולמות ביי"ע שהוא דוקא ע"י המשכה מתיקון הראשון דיי"ג ת"ד. וזהו פי' מי אל כמוך שיוכל לישפל א"ע כ"כ למטה מטה כו'.

לכן, התהוותם של עולמות בריאה, יצירה ועשיה היא דווקא באמצעות המשכה מהתיקון הראשון מתוך שלושה עשר תיקוני הדיקנא. וזהו פירוש "מי הוא אֵל כמוך": שהוא יכול להנמיך את עצמו כל כך, עד למטה מטה כו'.

ועד"ז יובן ג"כ בהמשכת האור ע"י התומ"צ בעולמות ביי"ע שהוא ע"י משה דייקא להיותו ממקום גבוה יותר משרש בחינת אברהם. ע"כ יכול להמשיך האור למטה ביותר גם בבי"ע משא"כ המשכות אברהם היו רק באצילות:

ובאותו אופן יובן גם עניין המשכת האור באמצעות התורה והמצוות לעולמות בריאה, יצירה ועשיה: הדבר נעשה דווקא באמצעות משה, משום ששורשו במקום גבוה יותר משורש בחינתו של אברהם. לכן הוא יכול להמשיך את האור עד למטה ביותר, גם לעולמות בריאה, יצירה ועשיה; ואילו ההמשכות של אברהם היו רק בעולם האצילות.

7 וזהו כי אל דעות הוי". ופי' כי דעות הן יחוי"ע ויחוי"ת. יחוי"ע מלמעלה למטה כולא קמיה כלא ולמעלה היש כו'.

וזהו [פירוש] "כי אל דעות הוי". כלומר, שתי הדעות הן יחודא עילאה ויחודא תתאה. יחודא עילאה הוא מלמעלה למטה: "כולא קמיה כלא", ולמעלה הוא היש כו'.

ויחוי"ת הוא בהפך היינו יש מאין שלמטה היש. ובשם זה שם אל הוא בחי' תקון הראשון מיי"ג תי"ד כולל הב' דעות.

ויחודא תתאה הוא להפך: יש מאין, כך שלמטה הוא היש. ושם אל הוא בחינת התיקון הראשון מיי"ג תיקוני דיקנא, הכולל את שתי הדעות.

8 והוא כמיי"ש היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם. בוחן כליות. ועי"כ משם נמשך הכח שיהיה הגלוי גם למטה להיות שוים

וזהו כמו שכתוב: "היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם"; "בוחן כליות". ולכן משם נמשך הכוח שגם למטה תהיה ההתגלות, כדי שיהיו שווים,

פי' שלא יסתיר בחי' יחודא תתאה הדעה שממטה למעלה על בחי' גלוי דעה עליונה ויהיה הגלוי למטה כמו למעלה.

כלומר, שבחינת יחודא תתאה — הידיעה שמלמטה למעלה — לא תסתיר על בחינת גילוי הדעת העליונה, וההתגלות תהיה למטה כפי שהיא למעלה.

וזי"ש והאלקים יעננו פי' אלקים הוא בחי' המסתיר להיות נראה למטה היש כו' והוא בחי' יחוי"ת יעננו למטה כפי שנמשך אליו בקולו של משה מלמעלה למטה ועי"ז ארז"ל יושב ושונה כנגדו ממש:

וזהו שכתוב: "והאלקים יעננו". כלומר, אלקים הוא הבחינה המסתירה, שבגללה למטה נראה היש וכו', והיא בחינת יחודא תתאה. "יעננו" למטה, בהתאם למה שנמשך אליו בקולו של משה מלמעלה למטה. ועל כך אמרו חז"ל: "יושב ושונה כנגדו ממש".



על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/torah-ohr/yisro/3

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק